

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קד.

עין משפט נר מצוה

א נמי פ"ט מהל' שבת
הל' י"ט ט"ע א"ח ס'
תל' ס"ג א':
ב ב מ"י פ"ט מהל'
שבת הל' ג ט"ו א"ח
ס' הל':

רבינו חננאל

ואקשינו והאמר ארבעה
הוא דאמר וליתגוהו לא
תלת ולא שבע, ואמר
לית תלת קאמנא אבל
בין יום השביעי לשבת
ימי המעשה מעין חתימתה
היא, דאמר שמואל כל
הברכות צריך לומר מעין
חתימתן סמוך לחתימתן,
וקי"ל כותיה פומבדיתאי
אמר מעין פתיחתן סמוך
לחתימתן, איכא בינייהו
יום טוב שחל להיות אחר
שבת, דחתימתן בין קדש
לקדש, מאן דאמר מעין
חתימתן סמוך לחתימתן,
צריך לומר בין קדושת
הבדלה, מאן דאמר מעין
פתיחתן סמוך לחתימתן
לא צריך, אמר רבי יוחנן,
בגן של קדושים אומרין
הבדלה אחת, ומאי אינון
ר' מנחם בר סימאי,
ואמאי קרו ליה בגן
של קדושים, דלא אסתכל
מימיו בצורתא דזוזא,
דגנו העם לומר שלש
הבדלות, חנניה אומר
אחת, ולית הלכתא כותיה,
המבדיל צריך שיאמר מעין
הבדלות שבחבורה.

ומר לא תלת אמר ולא שבע אמר.^א ומסתמא או ג' או ז' תיקנו
כנגד שום דבר שלא לפחות או להוסיף כדלמך בהתלכת
(מנחות דף נ"ג.) לא יפחות מו' כנגד ז' רקיעים והמוסיף לא יוסיף על י"ג
כנגד ז' רקיעים וששה אויירים: **מאי** בינייהו. לרוב הברכות
הפתיחה והחתימה מעין אחד:
בעי למימר בין קדושת שבת
לקדושת יום טוב הברדה.

שאל ר' אפרים את ר"ת למה
נהגו העולם להוסיף ולומר ואת
יום השביעי מששת ימי המעשה
קדשת הבדלה וקדשת את עמך
ישראל בקדושך^ב דלן זה לא מעין
פתיחה ולא מעין חתימה והשיב לו
ר"ת משום שצ"ח היום האריכו
כדי לומר פעם אחת מעין ז'
הבדלות. בין קודש לחול אחד.
בין אור לחשך ז'. בין ישראל
לעמים ג'. בין יום השביעי לששת
ימי המעשה ד'. בין קדושת שבת
לקדושת י"ט הבדלת. פירוש שבי"ט
שרי מידי דלכולל נפש. ואת יום
השביעי מששת ימי המעשה קדשת
היינו חולו של מועד דשרי דבר
האבוד וצצת אסור. זה חלוק
שבת מי"ט והיא הבדלה אחת הרי
ה' הבדלת וקדשת את עמך ישראל
בקדושתך שמי הבדלות בין כהנים
לוים וישראלים ז' והיו מעין חתימה
דבין קדש לקדש:

מיתבי אומרים הברדות כו'.
הוא מזי לאמרי מרבי
יהודה הנשיא דלעיל אלא דניחא
ליה למיפק מברייתא:

דלא מסתבא בצורתא דזוזא.
ארבי מנחם קאי ג' דלמך
צמועד קטן צפיק צמרא (דף כה):
כי קא ניחא נפשיה דר' מנחם צר
רבי סימאי אישטנו כל ילמנאי
והו למיחלליא פירוש חלקים בלא
זוכה^א ותולה קדושתו בצדו שגם
צדו היה קדוש: **בין** יום
השביעי שששת ימי המעשה מעין
חתימה היא. ה"ג הוה מזי למיפק
הא לא כתיבא והא דלא קמני לה
לצסוף פירש רש"י דשגהה אחר
ג' הבדלות דכשאינו אומר רק
ג' הבדלות הו"א סמוך לחתימה
ואם תאמר לר' יוסי צרבי יהודה
ולרז דחממי מקדש ישראל היכי
הו"א מעין חתימה אדרבה כהנים
ולוים וישראלים היו טפי מעין
חתימה ויש לומר דבין יום השביעי
לששת ימי המעשה היו ספיר מעין
חתימה^ב שקדשו הקצ"ה צמנאמי
ונתן לנו את השבת אבל כהנים
לוים וישראלים לא הזכיר ישראל
אלא להקל שקלים בקדושתן מכהנים
ולוים ולא היו מעין חתימה:
ולית

והאמר לא שלש אמר (ט). כולן ארבע: מעין חתימה. ולא ממנינא
הוא: ה"ג י"ט שחל להיות אחר השבת. דבעי למחמס המנדיל בין
קודש לקודש: ה"ג מ"ד מעין חתימתן סמוך לחתימתן צעי למימר
בין קדושת שבת לקדושת יום טוב
היכן דלקמן: סדר הבדלות. היינו
שבת הבדלות ואף על גב דאיכא
תמני בין יום השביעי לא קא
חשיב דמעין חתימה: וחוסס
צפדר בראשית. צרוך סודר בראשית.

וכולה הן כתיבי ולהבדיל בין
הקודש ובין החול ובין הטמא ובין
הטהור (ויקרא י) ויבדל אלהים בין
האור ובין החשך (בראשית ה) ויבדל
בין המים (ס): ובין כהנים ללוים
כו'. מפרש להו לקמן. אבל הבדלה
דשבת לא כתיבי דמעין חתימה
קא חשיב ליה לקמן ולא ממנינא:
מעין חתימה היא. דקאמר וחוסס
צפדר בראשית והיא ליה בין
יום השביעי לששת ימי המעשה
מעין חתימה וצברי להו משבע:
המנדיל

רשב"ם

והאמר לא שלש אמר ולא שבע
אמר. דארבעה אמר ומה ראית
אם לתפוש את המועד דייך בג'
ואם לרבות זאת היה לך לומר כל
שבע: איברא. בלמתי: מעין חתימה.
ולא ממנינא הוא: חתימה. סוף
הצרכה חוסס צפדר: פסיחתן.
המתלמן: ומאי בינייהו. דהא

צרכת הבדלה מעין פתיחתן ומעין
חתימתן איכא וכן רוב צרכות:
יום טוב שחל להיות אחר השבת.
דבעי למיחמס בין קודש לקודש:
הכי גרסי: מאן דאמר מעין חתימתן
סמוך לחתימתן צעי למימר בין
קדושת שבת לקדושת יום טוב
הבדלת. והכי עבדין לאפקוי נפשין
מפלוגתא: אבל לא צמואי יום
יום טוב שחל להיות אחר השבת.
נכנס אין דרך ללוות האפרכוס
שהכל נמשכן אחר המלך: הריגל
שבין צפן: אומר אחס. קשיא
לר' אלעזר דלמך לא יפחות משלש:
הכי גרסינן סנאי הוא דאמר רבי
יוחנן צנן של קדושים כו'. והיינו
תנאי צנן של קדושים שהוא תנא:
ונהגו העם. תנאים שהיו צימיו
נחלקו עליו ועושין העם על פיהן
הרי תנא אחר: ר' מנחם צר רבי
סימאי. ואמרין צמסכת ע"ג
פרק ר' ישמעאל (דף ג.) אמאי קרי ליה
צנן של קדושים משום דלא אסתכל
בצורתא דזוזא: וליס הלכתא כווסיה.
גמרא קאמר ליה: האמורוס צפורה.
כגון הנך דלקמן: סדר הבדלות.
היינו שבע הבדלות אע"ג דאיכא
שמונה בין יום השביעי לששת ימי
המעשה לא חשיב דמעין חתימה היא:
י) וחוסס צפדר בראשית. צרוך סודר
בראשית שבמזו"א שבת התחיל הקצ"ה
לסדר מעשה בראשית. וכולהו הנך כתיבי ולהבדיל בין
המים וגומר^א ואבדיל אחסס מן העמים (ויקרא ט). אבל הבדלה דשבת לא כתיבא דמעין חתימה חשיבא לקמן ולא ממנינא הוא והיא דלא חשיב לה
לצסוף משום דלגבי שלש קמני לה דכי לא עביד אלא שלש הבדלות קאמר לה סמוך לחתימה: בין יום השבת. לקמן מסמי לה מברייתא:
בין כהנים ולוים וישראלים גרסינן. ולקמן מפרש ליה: מקדש ישראל. מכל עולמו שיער לא קדש אלא ישראל ולפי פירוש זה שייכא חתימה
זו צמואי שבת: מעין חתימה היא. דקאמרת וחוסס צפדר בראשית והיא לה בין יום השביעי לששת ימי המעשה מעין חתימה וצברו להו
משבעה: רב אמר מקדש ישראל כו' יוסי צר יהודה: ושמואל אמר המנדיל בין קדש לחול. שמואל לא סבירא ליה ככל הנך תנאי
דלעיל אלא כרצנן סבירא ליה דמתן צסוף פרק קמא דמולין (דף טו): גבי יום טוב שחל להיות צמואי שבת כיצד מנדילין בין קדש לחול?
כו' ואמרין בגמרא היכא אמר לה לך צרכה בין קדש לקדש אמר רב יהודה בחתימתה רב שישא צריה דרב אילי אמר בחתימתה

(א) מוספתא דברכות פ"ה
הל' ג, ט ע"ז דף ג,
(א) נלפי כהנים לא היה
הניכר אלא ואמאי וכו' עד
זוחא, (ד) נ"ל אמר ד"ה
בין כהנים, (ט) ויקרא י,
(ו) ובראשית א, (ז) וישע
(ח) לקדש כלי"ן, (ט) וישע
מוספתו ע"ז ג ד"ה ה"ג,

תורה אור השלם

1. קצת היהוה הבדיל
את שבת הלוי לשאת
את ארון ברית יי לעמד
לפני יי לשרתו ולקרב
בשמו עד היום הזה:
דברים י ח
2. בני עמך אהרן
ומשה ויבדל אהרן
להקדישו קדש קדשים
הוא ובניו עד עולם
להקטיר לפני יי לשרתו
ולקרב בשמו עד עולם:
דברי הימים א כ ג

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמרי מעין
פתיחתו סמוך לחתימתו
כל"ל וכן בכל העמוד:
(ב) רש"י ד"ה והאמר
לא שלש אמר כו' דארבע
איכא ספיר ומינה סוף
נמק:

מוסף תוספות

א. וא"ת מאי קושיא, הא
לא אמרין אלא דלא
יפחות משלש הא ויתר
משלש ועד ז' מצי אמר.
וי"ל וגו'. תוס' ר"פ.
ב. אחר בין קדושת שבת
לקדושת יום טוב הברדה.
תוס' בראשית ג. ולא על
אביו ואמר. תוס' ע"ז ג.
ד. משום דלא אסתכל
בצורתא דזוזא. שם.
ה. הן דייקן שבת
בקדושת ישראל. תוס'
בראשית.